

Зајакнување на националните капацитети за ублажување и адаптација кон климатските промени и финализирање на Работната програма за Зелениот климатски фонд на Република Северна Македонија

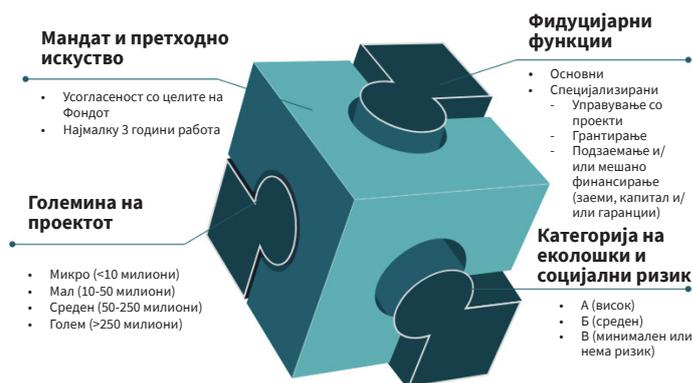
Постапка за акредитација на Зелениот климатски фонд

Пристап до средствата на Зелениот климатски фонд

Во моментот, Зелениот климатски фонд (ЗКФ) е најголемиот фонд во светот наменет да ги поддржи земјите во развој да ги намалат емисиите на стакленички гасови и да ги подобрат своите обиди да се справат со влијанијата на климатските промени. Деловниот модел на ЗКФ се заснова на широк спектар на партнери меѓу кои и Националните назначени органи (ННО) и Акредитираните субјекти (Слика 1).

Акредитираните субјекти (АС), се клучен дел од деловниот модел на ЗКФ и тие може да се **национални, поднационални, регионални и меѓународни институции** од јавниот и од приватниот сектор. Постојат два главни модалитети преку кои субјектите може да бидат акредитирани за ЗКФ, и тоа како:

- 1. Субјекти со директен пристап (СДП):** Тоа можат да се поднационални, национални и регионални субјекти (на пр. министерства, државни агенции, климатски фондови, комерцијални банки, приватни фондации, невладини организации и други). Овие субјекти треба да се одобрени од ННО или од институцијата за контакт со ЗКФ во државата преку Писмо за номинација и истите може да ги исполнат условите за да добијат Подготвителна поддршка од ЗКФ со цел да ги исполнат критериумите за акредитација на ЗКФ.
- 2. Меѓународни субјекти со пристап:** Тоа може да се субјекти што работат во повеќе региони/држави меѓу кои се агенциите на ООН, мултилатералните развојни банки, меѓународните финансиски институции. Овие субјекти не треба да бидат номинирани од ННО/институциите за контакт.

Слика 2. Пристап „соодветен за намената“
Извор: Зелен климатски фонд

Постапка за акредитација за Зелениот климатски фонд

За да пристапат до средствата на ЗКФ, субјектите мора да поминат низ постапка за акредитација, чија цел е **да ги оцени капацитетите на субјектот соодветно да управува и да ги заштитува финансираните проекти/програми во согласност со стандардите за акредитација на ЗКФ**. Генерално, со акредитацијата се дефинира начинот на кој АС ќе ги користат ресурсите на ЗКФ.

ЗКФ согледува дека постојат многу субјекти кои се различни од различна природата, со различен опсег на активност и со различни капацитети и поради тоа постапката за акредитација се заснова на пристап „соодветен за намената“ (Слика 2). На овој начин се прави процена со која се мери ризикот на кој ќе биде изложен Фондот, а целта е да се избегнат непотребни и комплицирани оценки на субјектите и да се спречи Фондот да се изложи на големи финансиски, еколошки и социјални ризици.

Во текот на постапката за акредитација, ЗКФ ќе оцени во која мера субјектот ги исполнува стандардите за акредитација, политиките и упатствата, како и кое е претходното искуство на субјектот во спроведување на проекти поврзани со клима и со спроведување на сопствените институционални аранжмани. Сите субјекти што аплицираат треба да ги исполнат критериумите на ЗКФ за **Основните фидуцијарни стандарди, Еколошките и социјални гаранции и Политиката за родови прашања**. Во зависност од основната природа на институцијата, субјектите ќе изберат еден или комбинација од **специјализираните фидуцијарни стандарди**: Управување со проекти; Грантирање и/или механизам за распределба на средства, и/или зајмување позајмени средства на трето лице и/или мешано финансирање.

Акредитацијата не е единствениот начин преку кој може да се соработува со ЗКФ. Другите модалитети се: партнерство со АС за спроведување на проект на ЗКФ; кофинансирање на проекти со АС и партнерство за подготвителна поддршка, под услов субјектот да може да покаже релевантно искуство и способност да спроведува проекти.

Слика 1. Структура на Зелениот климатски фонд
Извор: Зелен климатски фонд

Фази на постапката за акредитација на Субјекти со директен пристап:

Фаза 1 (S-1) „Проверка на комплетноста“: Добивање Писмо за номинација, барање пристап до онлајн системот за акредитација на ЗКФ (ОСА) подготовка на дополнителни документи, пополнување на барањето за акредитација и поднесување преку ОСА, како и плаќање на надоместокот за акредитација. Секретаријатот на ЗКФ ја врши проверката на комплетноста на барањето за апликација, а меѓу апликантот и секретаријатот на ЗКФ може да се разменат прашања и одговори. Главни засегнати страни: апликантот, ННО и секретаријатот на ЗКФ.

Фаза 2 (S-2) „Проверка и одлука“: Панелот за акредитација го разгледува барањето и информациите што се доставени во Фаза 1. Панелот за акредитација врши темелна проценка на барањето (особено на деловите од IV до VII) и бара дополнителни разјаснувања и дополнителна документација (неколку рунди на прашања и одговори). Штом ќе утврди дека се задоволени условите, Панелот ќе даде препорака до Одборот на ЗКФ. Одборот на ЗКФ ќе ја донесе финалната одлука дали субјектот треба да се акредитира и дали ги исполнува условите за акредитација или препораките доставени до субјектите. Главни засегнати страни: апликантот, Секретаријатот на ЗКФ и Одборот на ЗКФ.

Фаза 3 (S-3) „Правно договарање“: Доколку апликацијата е одобрена од Одборот на ЗКФ, почнува правното договарање меѓу акредитираниот субјект и ЗКФ и на крај се потпишува Главниот договор за акредитација.

Делови од барањето за акредитација на ЗКФ:

- I. Основни информации и податоци за контакт со субјектот.
- II. Како субјектот и планираните проекти/програми ќе придонесат за исполнување на целите на ЗКФ.
- III. Опсег на планираните проекти/програми и предвиден придонес кој се бара за поединечен проект.
- IV. Основни фидуцијарни стандарди.
- V. Специјализирани фидуцијарни стандарди.
- VI. Еколошки и социјални гаранции.
- VII. Родови прашања.

Главни факти (брза проверка):

- Субјектите мора да имаат најмалку **3 години искуство** и претходно спроведени проекти поврзани со климата.
- На СДП им треба **Писмо за номинација** од ННО на земјата/земјите во кои планираат да работат.
- СДП треба да имаат **статус на правно лице** во земјата/земјите каде што планираат да работат, да се регистрирани и да ги имаат сите потребни дозволи и лиценци.
- СДП ќе воспостават **соработка со ННО во земјата** и ќе учествуваат во постапката за приоритизација на потенцијалните СДП во државата (ако има). Покрај тоа, субјектите ќе треба да ја искористат **Алатката за самооценка при акредитација** (која е достапна на интернет-страницата на ЗКФ).
- **Претходно искуство и институционални аранжмани:** Субјектот треба да има клучни финансиски и административни капацитети, политики за транспарентност и отчетност, процедури, како и капацитети да ги исполни Еколошките и социјални гаранции на ЗКФ (на пр. Стандардите за успешност на Македонската финансиска корпорација) и Политиката за родови прашања на ЗКФ.
- Сите апликации мора да се пополнат и поднесат на англиски јазик. Ова не значи дека субјектите мора целосно да ги преведат своите политики и процедури. Може да се достават резимеа на англиски јазик од главните документи.
- **Трошок за акредитација:** предвидете средства за плаќање на надоместокот за акредитација и на другите поврзани трошоци.

Совети и препораки:

Посветеност: Акредитацијата треба да биде приоритет и на неа треба да се посветени вработените од сите нивоа во институцијата.

Лидерство и тимска работа: Треба да имате силен и посветен тим кој ќе работи на постапката, и најмалку еден или двајца вработени кои ќе работат само на ова задолжение, и кои ќе добиваат поддршка од другите внатрешни технички експерти.

Организација: Бидете организирани и иновативни кога ќе ја пополнувате апликацијата и ќе ги подготвувате дополнителните документи (политики, процедури, извештаи и др.), еден документ може да е дополнителен документ за повеќе од еден дел на апликацијата.

ЗАПОМНЕТЕ: Акредитацијата е само почеток, целта е да се пристапи до средствата на ЗКФ и да се спроведуваат проекти/програми поврзани со климатските промени.

КОНТАКТИ И ПОВЕЌЕ ИНФОРМАЦИИ:

Кабинет на заменикот на претседателот на Владата за економски прашања и координација со економските ресори и инвестиции, Влада на Република Северна Македонија - ННО за ЗКФ:

- Интернет-страница на кабинетот: www.vicpremier-ekonomija.gov.mk; Интернет-страница на ННО: www.greendevopment.mk

Регионална канцеларија на ФАО за Европа и Централна Азија (Канцеларија на ФАО во Северна Македонија)

- FAO-RO-Europe@fao.org (FAO-MK@fao.org)

Организација за храна и земјоделство при Обединетите нации (ФАО) Будимпешта, Унгарија

